

TEK-2

FBB-45

MTZ-2

KD-35

M-20

S-4

GAZ-51

M-20, TC-25, S-4, KD-35, MTZ-2, SKG-4, TEK-2, GAZ-51, FBB-45 — nie są nam obce te fabryczne symbole będące składową częścią nazw różnych urządzeń i maszyn produkowanych przez nasze fabryki na podstawie dokumentacji dostarczonej przez Związek Radziecki. GAZ-51 — to popularny „Lublin“, FBB-45 — to frezarka, S-4 — to kombajn zbożowy...

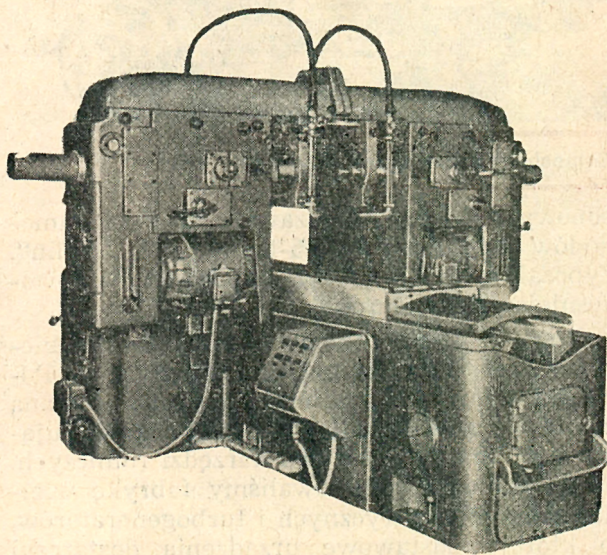
Wśród wystawionych na Targach Poznańskich polskich eksponatów widzieliśmy wiele o konstrukcji opartej właśnie na radzieckiej dokumentacji. Nasi goście z państw kapitalistycznych, przyzwyczajeni do innych stosunków gospodarczych panujących między ich krajami, byli zdziwieni bezinteresownością, z jaką Związek Radziecki udziela zaprzyjaźnionym krajom swych doświadczeń technicznych umożliwiając im w ten sposób szybszy i bardziej wszechstronny rozwój.

Pomoc udzielona Polsce przez Związek Radziecki ma dla naszego przemysłu ogromne znaczenie. Jest ona maksymalnie tania i technicznie pierwszorzędna. Polega na przekazywaniu nam najnowszych osiągnięć technicznych, najbardziej postępowych zdobyczy radzieckiej techniki.

Dzięki tej pomocy w wielu dziedzinach naszego przemysłu mogliśmy osiągnąć pod koniec Planu Sześcioletniego tak wielkie rezultaty.

Pod względem uprzemysłowienia z jednego z ostatnich miejsc w Europie wydzwigaliśmy się na 5 miejsce wyprzedzając nawet Włochy i doganiając Francję.

Olbrzymiemu rozwojowi uległ szczególnie ważny dla budowy podstaw socjalizmu nasz

Frezarka dwuwrzecionowa typu FBB-45

przemysł maszynowy, którego obecny poziom produkcji w przeliczeniu na 1 mieszkańca jest 9-krotnie wyższy niż przed ostatnią wojną. Rozwój ten polega nie tylko na ilości produkowanych maszyn, ale też na nowoczesnej ich konstrukcji. Wiele polskich maszyn zaspokaja już dzisiaj nie tylko nasze potrzeby, lecz jest ważnym składnikiem polskiego eksportu.

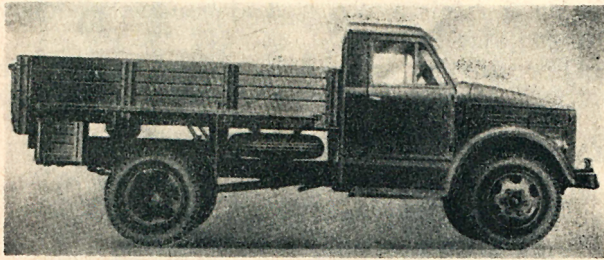
Produkujemy wielkie oceaniczne okręty, które pływając po morzach świata roznoszą sławę naszych stoczni. Samochody osobowe i ciężarowe polskiej produkcji można spotkać nawet na drogach Chin i Turcji. Obrabiarki polskie zyskały sobie stałych odbiorców w Południowej Ameryce. Produkujemy wagony towarowe dla Indii. Nasz przemysł maszynowy wyposaża całe fabryki w Chinach.

Zaopatrzenie naszych fabryk w maszyny w dużym stopniu zostało uniezależnione od importu. Polski rolnik posługując się maszynami krajowej produkcji coraz mniej wysiłku fizycznego wkłada w uprawę ziemi i zbiór plonów podnosząc wydajność uprawianej ziemi.

Gwałtowny i imponujący wprost swym rozmachem rozwój polskiego przemysłu maszynowego jest może najwyraźniejszym przykładem ogromnego znaczenia, jakie dla naszej gospodarki mają oparte na przyjaźni i bezinteresownej pomocy stosunki między Związkiem Radzieckim a Polską.

Różne są formy pomocy naukowo-technicznej i gospodarczej udzielanej naszemu przemysłowi maszynowemu przez Związek Radziecki.

Jedną z podstawowych form jest dostarczenie nam kompletnego wyposażenia takich między innymi fabryk, jak fabryka samochodów

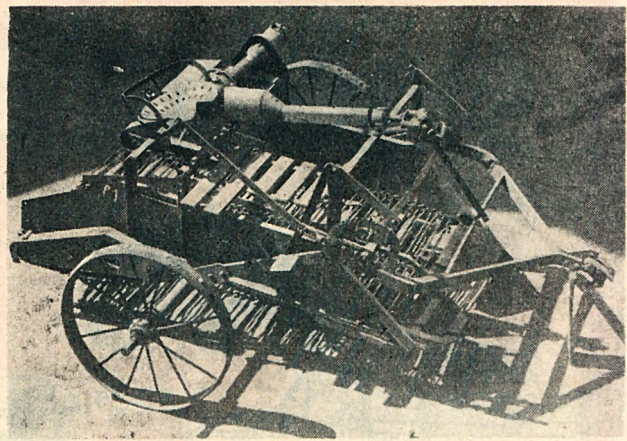

Samochód ciężarowy „Lublin“

osobowych M-20 „Warszawa“, fabryka samochodów ciężarowych 2,5-tonowych „Lublin“. Wyposażenie tych fabryk należy do najnowocześniejszych w Europie.

Również dzięki pomocy Związku Radzieckiego powstała fabryka maszyn żniwnych w Poznaniu wraz z kompletnie zmechanizowaną i zautomatyzowaną odlewnią żeliwa produkującą części lane do maszyn i narzędzi rolniczych. We Wrocławiu wybudowaliśmy fabrykę wielkich maszyn elektrycznych i turbogeneratorów, do której podstawowe urządzenia dostarczył Kraj Rad.

Budowa wyżej wymienionych fabryk postępowiała w oparciu o dokumentacje wykonane

Kopaczka do ziemniaków TEK-2

w ZSRR uwzględniając najnowsze osiągnięcia techniczne.

Trzeba pamiętać, że przy uruchamianiu produkcji w tych i w wielu innych zakładach pomagali nam radzieccy technicy i inżynierowie. Uczyli oni polski personel, jak obsługiwać skomplikowane maszyny i agregaty nie spotykane dotychczas w naszych fabrykach, jak np. półautomatyczne i automatyczne urządzenia do hartowania prądami wysokiej częstotliwości. Między innymi pomocy specjalistów radzieckich zawdzięczamy szybki rozwój naszego przemysłu okrętowego.

Dla uzupełnienia swoich wiadomości polscy specjaliści mają możliwość doszkalania się i opanowywania nowych procesów technologicznych w przodujących zakładach przemysłowych Związku Radzieckiego. Praktykanci nasi są otaczani tam nadzwyczaj troskliwą opieką, a radzieccy fachowcy dzielą się z nimi swymi bogatymi doświadczeniami i wiedzą.

Innym rodzajem pomocy udzielanej przez Związek Radziecki to pomoc w formie przekazywania dokumentacji technicznej poszczególnych maszyn i urządzeń nie wykonywanych nigdy dotychczas w Polsce.

Gdyby nie ta pomoc, nie bylibyśmy w stanie opracować konstrukcyjnie i technologicznie takiej ilości produkowanych obecnie u nas maszyn. Należy tu zaznaczyć, że tylko w ostatnim pięcioleciu przemysł nasz uruchomił produkcję ponad 300 nowych typów maszyn i urządzeń, spośród tej liczby poważną ilość według konstrukcji radzieckich, np. wyłączniki dla podstacji energetycznych na napięcie 110 tys. woltów, silniki elektryczne popularnie stosowane o mocy od 1 do 100 kW, odznaczające się w stosunku do poprzednio produkowanych typów znaczną oszczędnością miedzi i blach czynnych, niektóre typy specjalnych silników o mocy ponad 1000 kW, automaty do elektrycznego spawania, koparki łyżkowe o pojemności łyżki 0,5 m³ i drugi typ o pojemności łyżki 1 m³, frezarki wielowrzecionowe i konsolowe, szlifierki do wałów korbowych, traktory gąsienicowe o mocy 35 KM i szereg, szereg innych maszyn i aparatu-

tów. Już w produkcji znajdują się takie urządzenia, jak turbina parowa o mocy 25 000 kW, turbogenerator o tej samej mocy, kotły parowe na wysokie ciśnienie 110 atm., ciężkie, 6-osiove lokomotywy elektryczne dla kolejnictwa, traktory typu „Białorus” i inne maszyny wykonywane w Polsce po raz pierwszy.

O tym, jak zasadniczo wpłynęła pomoc naukowo-techniczna ZSRR na podniesienie poziomu technicznego naszego przemysłu, najlepiej świadczy przykład przemysłu maszyn rolniczych.

Trzeba stwierdzić, że do wojny nie posiadaliśmy poważniejszych fabryk maszyn rolniczych i ograniczaliśmy się do produkcji prostych narzędzi. Była to jedna z przyczyn niskiego poziomu technicznego w polskim rolnictwie. Po wojnie władza ludowa stworzyła nowe warunki i nowe możliwości rozwoju rolnictwa. Przed przemysłem stanęło trudne zadanie: dać rolnikowi nowoczesne narzędzia i maszyny oraz traktory. Nie mając jednak rozwiniętego przemysłu maszyn rolniczych nie mieliśmy także odpowiedniej ilości fachowców konstruktorów i technologów. Nie byliśmy w stanie własnymi siłami skonstruować takich maszyn, które by odpowiadały nowoczesnym wymaganiom i aktualnym potrzebom rolnictwa. I tu przyszedł nam z pomocą Związek Radziecki dostarczając około 30 konstrukcji najniezbędniejszych maszyn i narzędzi już wypróbowanych na polach i w gospodarstwach radzieckich.

Zrobiliśmy olbrzymi skok naprzód. Od produkcji prostych pługów, bron, kultywatorów

i siewników przeszliśmy do produkcji maszyn nowych: sadzarek i kopaczek do ziemniaków, ciągnikowych kosiarek do traw oraz wysoce skomplikowanych kombajnów zbożowych typu S-4.

Polski przemysł maszyn rolniczych, w którym dawniej najczęściej spotykanym przyrządem do mierzenia była tak zwana popularnie „calówka” i rzadziej już suwmiarka, posługuje się teraz wysoką precyzyjną techniką.

Perspektywy dalszego rozwoju naszego przemysłu maszyn rolniczych są ogromne — tak jak ogromne są jeszcze nie zaspokojone potrzeby naszego rolnictwa w dziedzinie mechanizacji.

Dziesiątki tysięcy maszyn rolniczych, silników, samochodów osobowych i ciężarowych pracujące dla naszej gospodarki, opatrzone skromnym symbolem fabrycznym mówiącym o ich projektancie — to bezpośrednio, naocznie dające się stwierdzić rezultaty pomocy Związku Radzieckiego. Nie zapominajmy jednak, że pomoc ta sięga głębiej. Na gotowych wzorach radzieckich szkółą się młode kadry polskich konstruktorów.

Zadaniem naszych robotników, techników i inżynierów jest wykorzystać maksymalnie dobrodziejstwa tej pomocy, uczyć się na doświadczeniach przemysłu Kraju Rad, przejmować wiedzę od specjalistów radzieckich pomagających opanować nową produkcję w naszych fabrykach. Przed nami przecież Plan 5-letni, otwierający nowe perspektywy twórczej pracy młodych konstruktorów i technologów.

Stanisław Gawlik

Dyr. Dep. Współpracy Gospod. w Min. Przem. Maszynowego

Kombajn zbożowy S-4

